

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра української преси

Затверджено
на засіданні кафедри української преси
факультету журналістики
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2020 року)

Завідувач кафедри
української преси
(проф. С. А. Кость)

Силабус
з навчальної дисципліни
«Історія української журналістики»,
що викладається в межах освітньої програми «Журналістика»
першого освітнього рівня вищої освіти
для студентів 2 курсу (IV семестр)
зі спеціальності 061 Журналістика

Львів -2020

**Силабус курсу «Історія української журналістики»
2020-2021 навчального року**

Назва курсу	Історія української журналістики»
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Ген.Чупринки, 49, 79044.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	кафедра української преси, факультет журналістики
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	06 Журналістика, 061 Журналістика
Викладачі курсу	Яценко Галина Володимирівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, доцент кафедри української преси
Контактна інформація викладачів	jacenko-galyna@i.ua , тел. 0965914117.
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій (за попередньою домовленістю). Також можливі онлайн консультації через Skype (для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача jacenko-galyna@i.ua .)
Сторінка курсу	https://journ.lnu.edu.ua/academics/navchalno-metodychne-zabezpechennya/navchalno-metodychne-zabezpechennya-kafedry-ukrajinskoji-presy
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні теоретичні й практичні знання з історії української преси першої половини ХХ століття. У курсі представлено як огляд часописів з урахуванням суспільно-політичних умов їх існування, так і основних ідей, концепцій преси того часу, а також досі актуальних інструментів журналістської діяльності, які потрібні для становлення журналістів-практиків.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Історія української журналістики» є нормативною дисципліною зі спеціальності 061 Журналістика для освітньої програми бакалавр, яка викладається в 4 семестрі в обсязі 1 кредит (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Мета вивчення нормативної дисципліни є <ul style="list-style-type: none"> ◆ дати студентам цілісне розуміння загальних тенденцій розвитку української преси з урахуванням суспільно-політичних умов її існування; ◆ зробити аналіз структури часописів та принципів діяльності публіцистів того часу; ◆ визначити основні ідеї та засади функціонування української преси на початку ХХ століття; ◆ сформувати цілісне уявлення студентів щодо ролі ЗМІ в поширенні національних ідей та принципів державної незалежності; ◆ визначити вплив української преси тієї доби на національний та

	культурний розвиток суспільства, формування українського національного характеру.
Література для вивчення дисципліни	<p style="text-align: center;"><u>Базова</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Животко А. Історія української преси / А. Животко. – Мюнхен, 1989–1990. 2. Матеріали з історії національної журналістики Східної України початку ХХ століття / уклад. Н. М. Сидоренко, О. І. Сидоренко. – К. : Дослідницький центр історії української преси, 2002. – 448 с. 3. Тернопільський Ю. Л. Українська преса з перспективи 150-ліття / Юрій Л. Тернопільський. – Джерзі Ситі, 1974. – 175 с. 4. Преса боротьби й ідеї (західноукраїнська публіцистика першої половини ХХ ст.: Зб. текстів / Уклад. і авт. вступ. статті та коментарів С. Кость. – Львів, 1994. – 526 с. <p style="text-align: center;"><u>Допоміжна</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Грабовський С. Газета «Рада» / Сергій Грабовський [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.radiosvoboda.org/content/article/963182.html 2. Громадська думка: щоденна політична, економічна і літературна газета 1905-1906: анотований систематичний покажчик / Упоряд. І. Старовойтенко, Ю. Горбач, Л. Кузьменко. - К. : Темпора, 2011. – 452 с. (С. 5-48) 3. Губа П. І. Українське відродження: спроба джерелознавчої оцінки вітчизняної преси 1917–1920 рр. / П. І. Губа. – Черкаси : ЧДТУ, 2002. – 263 с. 4. Донцов Д. Московська отрута / Дмитро Донцов. – Торонто; Монреаль, 1955. – С. 47–59. 5. Донцов Д. Сучасне політичне положення нації і наші завдання [Електронний ресурс] / Д. Донцов. – Режим доступу: http://www.myslenedrevo.com.ua/uk/Publ/Dontsov/PoliticalSituation.html 6. Журнал «Дзвін» (Київ, 1913–1914) : Покажчик змісту / упоряд. Сидоренко Н. М., Сидоренко О. І. – К., 2009. – С. 3–13. 7. Кобинець А. В. Громадсько-політичне життя – чільна тема щоденника "Громадська думка" (1905–1906) [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1626 8. Кость С., Тимчишин О., Федірко К. Нариси з історії української військової преси. – Львів, 1998. – 356 с. (С. 253–273, 295–310). 9. Крупський І. Українська щоденна газета Наддніпрянщини «Рада» (1906—1914 рр.) [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://journ.lnu.edu.ua/publications/visnyk25/Visnyk25_P2_03_Krupsky.pdf 10. Купрійчук В. Українська преса 1917-1920 років як джерело вивчення державотворчих процесів гуманітарного розвитку в добу національної революції / Василь Купрійчук // Вісник Національної академії державного управління. Сер. Соціальна і гуманітарна політика. 11. Матеріали з історії національної журналістики Східної України

	<p>початку ХХ століття / Уклад. Н. М. Сидоренко, О. І. Сидоренко. – К. : Дослід. центр історії укр. преси, 2001 (2002). – 448 с. – тут праці С. Єфремова і Ю. Грінченка.</p> <p>12. Міхновський М. Самостійна Україна. — Львів, 1900. — 20 с.</p> <p>13. Нариси з історії західноукраїнської преси першої половини ХХ ст. (Структура. Частина перша) / За ред. Степана Костя. – Львів, 2002.</p> <p>14. Нечиталюк М. Іван Франко та Михайло Грушевський про „національний ідеал” / Михайло Нечиталюк // Михайло Грушевський і Західна Україна: Доп. і повід. наук. конф. до 100-річчя від початку діяльності М. Грушевського у Львівському університеті. – Львів, 1995. – С. 237.</p> <p>15. Романюк М. „Українське питання” у публіцистиці Михайла Грушевського / Мирослав Романюк // Українська періодика: Історія і сучасність: Доп. і повідомл. Другої Всеукраїнської наук.-теорет. конф. 21–22 грудня 1994. – Львів; Житомир, 1994. – С. 56.</p> <p>16. Рудий Г. Я. Преса України 1917-1920 рр. як об’єкт дослідження української культури: джерелознавчий і методологічний аспекти / Г. Я. Рудий. - К. : Ін-т історії України НАН України, 2005. – 503 с.</p> <p>17. Сидоренко Н. М. Показчик змісту журналу «Нова громада» (Київ, 1906). – К., 2006. – 30 с.</p> <p>18. Сосновський М. Друга світова війна і діяльність Дмитра Донцова на еміграції / Сосновський М. Дмитро Донцов: політичний портрет. З історії розвитку ідеології українського націоналізму / Михайло Сосновський. – Нью-Йорк; Торонто, 1974. – С. 193–199.</p> <p>20. Франко І. Поза межами можливого // Літературно-науковий вістник. — 1900.— Т. III.— Кн. X.</p> <p>21. Франко І. Поза межами можливого. Що таке поступ? Одвертий лист до гал[ицької] української молодіжі : [Публіцистика] / Іван Франко. – К. : Українська прес-група. – 2012. – 80 с.; Доступно з адреси: http://www.franko.lviv.ua/faculty/Phil/Franko/Poza_mazemy.pdf</p>
Тривалість курсу	90 годин
Обсяг курсу	32 години аудиторних занять. З них 24 години лекцій, 8 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи

<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студент буде знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ основні видання (історію виникнення, типологічну характеристику, проблематику та основні напрями діяльності, провідних авторів) першої половини ХХ століття; ■ основні й визначальні ідейно-концептуальні засади східноукраїнської преси ■ структуру преси та її соціально-політичну й історичну зумовленість; ■ творчість найвідоміших публіцистів та їх внесок у розвиток української журналістики; <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ аналізувати й оцінювати проблеми, які порушувала преса означеного періоду; ■ виокремлювати основні ідеї та концепції публіцистики першої половини ХХ століття; ■ проектувати історичний контекст і події минулого на сучасність; ■ використовувати досвід своїх попередників (жанрові й стильові особливості текстотворення) у власній журналістській праці.
<p>Ключові слова</p>	<p>журналістика, історія, публіцистика, українська преса, ідеї, концепції, національна ідея, структура, журналісти, партійна преса, професійна преса, преса громадських товариств, ідея державності, соборності, боротьби.</p>
<p>Формат курсу</p>	<p>Очний</p>
<p>Теми</p>	<p>Подано у формі «Схема курсу»</p>
<p>Підсумковий контроль, форма</p>	<p>Залік наприкінці семестру.</p>
<p>Пререквізити</p>	<p>Для вивчення курсу студенти потребують знань з дисциплін: історія України, світова історія, історія літератури, історія філософської, політичної, мистецтвознавчої думки.</p>
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Методи навчання: лекція, дискусія, гра, евристична бесіда, робота з книгою. Форми лекцій: лекція-діалог (запитання-відповіді), лекція-візуалізації проблеми (презентації видань), лекція-разом (запрошення відомих істориків журналістики). Під час практичних занять було використано інтерактивні методи навчання: метод «Акваріум» та ділова гра, метод «Мозкової атаки», застосовано елементи онлайн-навчання (робота з онлайн-дошкою на платформі Padlet, платформа Kahot, Canva, Miro), метод «Коло ідей» (обговорення в групах).</p>
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Вивчення курсу «Історія української журналістики» потребуватиме використання медіапроектора й ноутбука.</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні заняття, самостійна робота та модульний контроль: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів – 50 балів. • бали з 1 семестр з курсу: 50% семестрової оцінки. Максимальна

	<p>кількість балів: 50 балів. Підсумкова максимальна кількість балів: 100 балів.</p> <p>Методи контролю: поточний контроль. Поточний контроль передбачає: усну відповідь, декілька доповнень на практичному занятті + виконані завдання = 5 балів. За 4 практичні заняття - 20 балів. ІНДЗ – 30 балів (презентація проєкту).</p> <p>Письмові роботи: студенти виконують декілька видів письмових робіт (есе, інтерв'ю, аналітична стаття.). Найосновніша вимога - академічна добросовісність: Роботи студентів повинні бути оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування - академічна недобросовісність. Виявлення ознак академічної недобросовісності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування.</p> <p>Відвідання занять є важливою частиною навчання. Студенти повинні відвідати усі лекції і практичні заняття з курсу. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів виконання письмових робіт, кейсів, представлення проєктів.</p>
Питання до заліку чи екзамену.	Бали для заліку студенти набирає впродовж семестру.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання	Термін виконання
1 тиждень	Вступна лекція. Особливості розвитку преси в різних регіонах України	Лекція, самостійна робота	1. Животко А. Історія української преси / А. Животко. – Мюнхен, 1989–1990. 2. Матеріали з історії національної журналістики Східної України початку XX століття / уклад. Н. М. Сидоренко, О. І. Сидоренко. – К. : Дослідницький центр історії української преси, 2002. – 448 с. 3. Тернопільський Ю. Л. Українська преса з перспективи 150-ліття / Юрій Л. Тернопільський . – Джерзі Ситі, 1974. – 175 с. 4. Преса боротьби й ідеї (західноукраїнська публіцистика першої половини XX ст.: 3б. текстів / Уклад. і авт. вступ. статті та коментарів С. Кость. – Львів, 1994. – 526 с.	Опрацювання літератури до курсу	6 днів
2 тиждень,	Тема 2. Перші	Лекція,	1. Животко А. Історія української	Ділова гра «Редакція»	6 днів

3 тиждень	національні часописи українською мовою: «Рідний край», «Хлібороб»	практичне зняття (дискусія, ділова гра)	преси / А. Животко. – Мюнхен, 1989–1990. 2. Матеріали з історії національної журналістики Східної України початку ХХ століття / уклад. Н. М. Сидоренко, О. І. Сидоренко. – К. : Дослідницький центр історії української преси, 2002. – 448 с. 3. Тернопільський Ю. Л. Українська преса з перспективи 150-ліття / Юрій Л. Тернопільський . – Джерзі Ситі, 1974. – 175 с. 4. Преса боротьби й ідеї (західноукраїнська публіцистика першої половини ХХ ст.: 36. текстів / Уклад. і авт. вступ. статті та коментарів С. Кость. – Львів, 1994. – 526 с.	газети». Студентів умовно ділимо на три групи. Кожній групі пропонуємо створити редакцію газети (запропонувати концепцію видання, проблематику, основні рубрики, схематично зобразити верстку газети), яка могла б виходити в Україні початку ХХ століття.	
4 тиждень	Тема 3. Газета «Громадська думка»: структура, співробітники, публікації, репресії	Лекція, самостійна робота.	1. Громадська думка: щоденна політична, економічна і літературна газета 1905-1906: анотований систематичний покажчик / Упоряд. І. Старовойтенко, Ю. Горбач, Л. Кузьменко. - К. : Темпора, 2011. – 452 с. (С. 5-48) 2. Матеріали з історії національної журналістики Східної України початку ХХ століття / уклад. Н. М. Сидоренко, О. І. Сидоренко. – К. : Дослідницький центр історії української преси, 2002. – 448 с. 3. Тернопільський Ю. Л. Українська преса з перспективи 150-ліття / Юрій Л. Тернопільський . – Джерзі Ситі, 1974. – 175 с.	Написання програмної статті «Громадської думки» з погляду ретроспекції	6 днів
5 тиждень	Тема 4. Територіальне розгалуження української преси	Лекція, самостійна робота	1. Животко А. Історія української преси / А. Животко. – Мюнхен, 1989–1990. 2. Тернопільський Ю. Л. Українська преса з перспективи 150-ліття / Юрій Л. Тернопільський . – Джерзі Ситі, 1974. – 175 с.	Опрацювання літератури до курсу	6 днів
6 тиждень	Тема 5. Партійна українська преса в Україні та Росії	Лекція, самостійна робота	1. Животко А. Історія української преси / А. Животко. – Мюнхен, 1989–1990. 2. Матеріали з історії національної журналістики Східної України початку ХХ століття / уклад. Н. М. Сидоренко, О. І. Сидоренко. – К. : Дослідницький центр історії української преси, 2002. – 448 с. 3. Тернопільський Ю. Л. Українська преса з перспективи 150-ліття / Юрій Л. Тернопільський . – Джерзі Ситі, 1974. – 175 с. 4. Преса боротьби й ідеї (західноукраїнська публіцистика	Створити порівняльну таблицю програмних засад видань: «Вільна Україна», «Зоря», «Слово», «Рідна справа»	6 днів

			першої половини ХХ ст.: 3б. текстів / Уклад. і авт. вступ. статті та коментарів С. Кость. – Львів, 1994. – 526 с.		
7 і 8 тиждень	Тема 6. Літературно-наукові органи: «ЛНВ», «Нова громада», «Записки НТШ», «Україна», «Дзвін»	Лекція, практичне заняття (презентація, робота на платформі Canva)	1. Животко А. П. Історія української преси / А. П. Животко [упоряд., авт., іст. біограф. нарисів та приміт. М. С. Тимошик]. – К. : Наша культура і наука, 1999. – 354 с. 2. Журнал «Дзвін» (Київ, 1913–1914) : Показчик змісту / упоряд. Сидоренко Н. М., Сидоренко О. І. – К., 2009. – С. 3–13. 3. Сидоренко Н. М. Показчик змісту журналу «Нова громада» (Київ, 1906). – К., 2006. – 30 с.	Демонстрація відеопрезентації, яку студенти підготували вдома, попередньо визначивши тематику та проблематику одного літературно-мистецького видання (на вибір).	6 днів
9 тиждень	Тема 7. Популярно-народні та провінційні часописи: «Село», «Засів», «Маяк», «Дніпрові хвилі», «Світова зірниця»	Лекція, самостійна робота	1. Животко А. Історія української преси / А. Животко. – Мюнхен, 1989–1990. 2. Тернопільський Ю. Л. Українська преса з перспективи 150-ліття / Юрій Л. Тернопільський . – Джерзі Сіті, 1974. – 175 с.	Робота з архівами. Визначення тематики та проблематики народних часописів.	6 днів
10 і 11 тиждень	Тема 8. Українська преса під час першої світової війни. Вістник СВУ. Преса УСС.	Лекція, самостійна робота	1. Животко А. Історія української преси / А. Животко. – Мюнхен, 1989–1990. 2. Нариси з історії західноукраїнської преси першої половини ХХ ст. (Структура. Частина перша) / За ред. Степана Костя. – Львів, 2002. 3. Романюк М. „Українське питання” у публіцистиці Михайла Грушевського / Мирослав Романюк // Українська періодика: Історія і сучасність: Доп. і повідомл. Другої Всеукраїнської наук.-теорет. конф. 21–22 грудня 1994. – Львів; Житомир, 1994. – С. 56.	Сформувати статтю у Вікіпедію про пресу УСС.	6 днів
12 тиждень	Таборова преса: розвиток, співробітники, видання. Українська преса іноземною мовою під час першої світової війни.	Лекція, практичне заняття	Нариси з історії західноукраїнської преси першої половини ХХ ст. (Структура. Частина перша) / За ред. Степана Костя. – Львів, 2002.	Змодельоване інтерв'ю з редакторами таборової преси та «Вістника СВУ»	6 днів

13 тиждень	Тема 9. Українська преса в 1917-1920 роках як віддзеркалення державотворчого процесу	Лекція, самостійна робота	1. Губа П. І. Українське відродження: спроба джерелознавчої оцінки вітчизняної преси 1917–1920 рр. / П. І. Губа. – Черкаси : ЧДТУ, 2002. – 263 с. 2. Животко А. Історія української преси / А. Животко. – Мюнхен, 1989– 1990 3. Купрійчук В. Українська преса 1917-1920 років як джерело вивчення державотворчих процесів гуманітарного розвитку в добу національної революції / Василь Купрійчук // Вісник Національної академії державного управління. Сер. Соціальна і гуманітарна політика. 4. Матеріали з історії національної журналістики Східної України початку XX століття / Уклад. Н. М. Сидоренко, О. І. Сидоренко. – К. : Дослід. центр історії укр. преси, 2001 (2002). – 448 с. – тут праці С. Єфремова і Ю. Грінченка.	Аналітична стаття «Державотворчі процеси в Україні першої половини XX століття крізь призму публіцистики М. Грушевського, Д. Донцова, Є. Коновальця та ін.»	6 днів
14 тиждень	Тема 10.Українська преса на еміграції	Лекція, самостійна робота	1. Животко А. Історія української преси / А. Животко. – Мюнхен, 1989– 1990. 2. Тернопільський Ю. Л. Українська преса з перспективи 150-ліття / Юрій Л. Тернопільський . – Джерзі Сіті, 1974. – 175 с.	Проспект на платформі «Міго» з презентацією закордонного україномовного видання	6 днів
15 тиждень	Тема 11. Преса періоду Другої світової війни.	Лекція, самостійна робота	1.Сосновський М. Друга світова війна і діяльність Дмитра Донцова на еміграції / Сосновський М. Дмитро Донцов: політичний портрет. З історії розвитку ідеології українського націоналізму / Михайло Сосновський. – Нью-Йорк; Торонто, 1974. – С. 193–199. 2. Кость С., Тимчишин О., Федірко К. Нариси з історії української військової преси. – Львів, 1998. – 356 с. (С. 253–273, 295–310)	Огляд преси Другої світової війни.	6 днів
16 тиждень	Презентація проекту «Історія української преси першої половини XX століття»	Практичне заняття		Презентація проекту «Історія української преси першої половини XX століття»	1 місяць